

בספטמבר 2022 ימלאו 50 שנה למכון משואה.

לקראת שנת היובל נחשוף מידי שבוע, במשך 50 שבועות, פריט נבחר מתוך אוספי ארכיון משואה.

פריט מספר 31 – שירים מגיטו שאוולי, חנה וויינשטיין לבית חייטין

המשוררת חנה חייטין (1918-2005) נולדה בשאוולי, ליטא. לאחר שסיימה את לימודי בית הספר נסעה לקובנה להמשך לימודיה בסמינר לגנות. עם פרוץ המלחמה חזרה לשאוולי ובשנת 1941 הוכנסה עם שאר יהודי העיר לגיטו.

בתוך המציאות האכזרית של רעב, קור, אקציות, התעללויות וחרדה תמידית החלה חנה לכתוב שירים המתארים את המציאות לה הייתה עדה בגיטו.

שיריה עברו מפה לאוזן בגיטו ונתנו לאנשים את הכוח להמשיך. מחברת ובה 19 משיריה של חנה חייטין, אותם שחזרה בכתב ידה, מופקדת בארכיון משואה. השירים נכתבו בידיש ותורגמו לעברית על ידי אטה ינקלוביץ גוז.

אחד מנושאי השירים של חנה היה הילד בגיטו. השירים נכתבו מתוך הגזרות והמעשים הנוראיים של הנאצים כנגד הילדים בגיטו, כדוגמת אקציית הילדים הראשונה (ספטמבר 1941), גזירת איסור ילודה בגיטו (פברואר 1942) ואקציית הילדים האכזרית ביום שישי השחור (5 בנובמבר 1943).

אחד השירים המפורסמים של חנה "בכפר ליטאי קט" מספר על אמה שנאלצת למסור את ילדה היהודי למשפחה ליטאית על מנת להצילו ממוות בגיטו.

משקרב הצבא האדום לשאוולי פונה הגיטו ובניהם חנה, אמה ושלושת אחיותיה אל מחנה הריכוז שטוטהוף. אביה נספה בגיטו. משטוטהוף הוצאו נשות משפחת חייטין לצעדת המוות ובסוף 1944 שוחררו על ידי הצבא האדום. חנה עלתה ארצה עם אמה ושלוש מאחיותיה, האחיות אסתר נפטרה מטיפוס בתלאות הדרך ארצה וחנה כתבה לה שיר פרידה קורע לב. באמצע שנות השישים היגרה לארה"ב, שם התגוררה עד יום מותה.

